

مالي بنسټونو ته ښه راغلاست!

مور خوښ يو چې تاسو ځان سره لرو او دا چې تاسو علاقه لرئ د امريکا په متحده ايالاتو کې د مالي سيستمونو او خپلو مالي موخو ته د رسېدو لپاره د پيسو د مديريت په اړه ځان پوه کړئ.

تاسو به مور سره د کډ کار له لارې ځان ته د پيسو د مديريت، مالي محصولاتو د لاسرسۍ، د اعتبار د پېژندلو، او خپلو مالي چارو په برخه کې يو پياوړی بنسټ جوړ کړئ. همدارنگه تاسو به له محصولاتو او هغو مالي خدماتو نه د استفادې په برخه کې د زده کړې له لارې مهارتونه او په ځان باندې باور ترلاسه کړئ چې ښايي تاسو ورسره نا آشنا وي.

دا ستاسو شخصي د کارخانگۍ کتاب دی چې په راتلونکي کې به ترې د تدریس پرمهال او د ماخذ په توگه استفاده کوئ. ستاسو د کارخانگۍ په کتاب کې داسې لغتونه، مثالونه او منابع شته چې تاسو سره مرسته کوي. همدارنگه په دغه کتاب کې د يادښتونو او پوښتنو د ليکولو لپاره هم ځای شته.

مور له يو ځای زده کړې خوښ يو او هيله لرو چې دا به ستاسو لپاره هم په خوندي، مؤثره او په زړه پورې وي.

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

ستاسو د پیسو مدیریت

د پیسو مدیریت د طرحی جوړولو مالي چارو د تنظیم یوه پروسه ده چې په واسطه یې دا اطمینان حاصلېږي چې تاسو د خپلو اوسنیو او راتلونکو اړتیاوو پوره کولو او اړتیا وړ توکو د پېرلو لپاره کافي پیسې لرئ. په دغه طرحه کې د **موخو یا اهدافو** تعریف، د **بودجې** جوړول، ستاسو د مصارفو **درک کول**، او همدارنگه ستاسو د پیسو د سپما، مصرف، او نورو سره شریکولو په اړه باخبره پریکړې کول شامل دي.

- د اهدافو تعریفول به تاسو ته دا لارښوونه وکړي چې څنګه خپلې پیسې مدیریت او د ځان لپاره داسې معقولې پرېکړې یا تصمیمونه ونیسئ چې ستاسو او ستاسو د کورنۍ لپاره ترټولو مناسب وي. دا د بودجې جوړولو ته **موخه** ورکوي.
- د بودجې په جوړولو سره به تاسو وکولی شئ خپل **عوايد** او **مصارف** وڅارئ او پدې به پوه شئ چې د خپلو پیسو د ښه مدیریت لپاره باید څه وکړئ.
- د خپل بشپړ مالي وضعیت په اړه ستاسو د پوهې د کچې لوړوالی کولی شي تاسو سره د فشارونو په کمولو، شتمن کېدو، او خپلو مالي اهدافو ته د رسېدو په موخه د منطقي پرېکړو د ترسره کولو په برخه کې ستاسو د **ځواک** په لوړولو کې مرسته وکړي.

د اهدافو برابرول

د مالي تصمیمو په ګډون، په ټولو تصمیمو کې زموږ کلتور، کورنۍ، نژاد، ټولنه، دین، قوم او داسې نور خپل نفوذ لري. دغه شیان د پیسو په اړه زموږ باورونه او **ارزښتونه** جوړوي او دا د مالي پرېکړو په ترسره کولو کې یوه مهمه برخه ده.

د مالي پرېکړو په ترسره کولو باندې ستاسو، ارزښتونه، کلتور، او قومیت څه اغېز یا نفوذ لري؟ د یوه باارزښته شي په اړه فکر کول او دا چې ولې دغه شي ستاسو لپاره ارزښت لري، کولی شي د خپلو لومړیتوبونو (هغو مواردو چې باید لومړی ترسره شي) په پېژندلو او منطقي اهدافو په ټاکلو کې مرسته وکړي.

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

<p>د هغو مواردو یو لېست جوړ کړئ کوم چې ستاسو لپاره تر بله هر څه ډېر ارزښت لري.</p>	<p>ولې دغه شیان ستاسو لپاره مهم دي؟</p>

زما اهداف

د ارزښتونو او لومړیتوبونو سره ستاسو د اهدافو وصل کول کولی شي دا نور هم منطقي کړي او تاسو سره د پوي واقعي طرحې په جوړولو کې مرسته وکړي. هغه موخې یا اهداف چې په کافي اندازه ځانگړي او عقلايي وي، په لوړ احتمال سره تر لاسه کېدی شي.

د خپلو مالي موخو په اړه فکر وکړئ او دلته یې ولیکئ:

له لاندې ګراف یا اوصافو نه په استفادې سره خپل “منطقي مالي اهداف تعین کړئ”:

په وخت سره	اړونده	تر لاسه کېدونکی	د حساب وړ	ځانگړی

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

ولی دغه موخه زما لپاره مهمه ده؟

خینې وخت اړتیا وي چې په اهدافو کې تغیر رامنځ ته شي. که چېرې کومه ناهیلې پېښه رامنځ ته کېږي او یا هم زما په مالي وضعیت کې بدلون راځي، نو پدې صورت کې زما د اهدافو د تغیر لارې چارې کومې دي؟

یادونه

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

د بودجې جوړول: پلان يا طرحه

ستاسو موخي يا اهداف تاسو ته د بودجې په جوړولو کې لاره ټاکي. ستاسو بودجه ستاسو هغه طرحه ده چې په واسطه يې کولی شئ ځان مطمئن کړئ چې د خپلو اړتيا وړ شيانو د پېر لپاره په کافي اندازه پيسې لرئ. دغه معلومات تاسو ته دا وړتيا درکوي چې داسې منطقي تصاميم ونيسئ چې په واسطه يې وکړل شئ خپلو مالي موخو ته ورسېږئ.

له خپلو مياشتنيو عوايدو او مصارفو نظارت کول تاسو سره مرسته کوي چې پدې پوه شئ چې آیا د اوس او راتلونکي لپاره د اړتيا وړ شيانو د پېر لپاره په کافي اندازه پيسې لرئ که څنگه.

له خپلو پيسو څنگه څارنه يا نظارت کوئ؟

په خپل عوايدو او مصارفو باندې پوهېدل د بودجې لپاره د طرحې جوړولو پيل دی. هغه پيسې، ملاتړ او د مرستو منابع وليکئ چې تاسو يې ترلاسه کوئ. دغه پيسې کېدی شي له دندې، عامې مرستو، کډولو سره د نغدي مرستې پيسې، د کورنۍ او ملګرو له ملاتړ او نورو هغه منابعو څخه ترلاسه شي چې ستاسو د اړتياوو په پوره کولو کې مرسته کوي.

_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

په هغې ټولنه کې چې زه ژوند کوم، نورې کوم ډول مالي مرستې او منابع موجودې دي؟

اوس د خپلو مصارفو او هغو پیسو مقدار ولیکئ چې تاسو یې مصرفوئ. د کارخانګۍ د دغه کتاب په آخر کې د عوایدو او مصارفو نورې پاڼې هم شتون لري چې کولی شئ په راتلونکې کې ترې استفاده وکړئ.

_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____
_____ \$	_____

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

د خپلو مصارفو لېست وگورئ. هغه کوم مصارف دي چې تاسو يې د خپلو اساسي اړتياوو د پوره کولو لپاره تاديه کوئ؟ دا هغه مصارف دي چې تاسو لومړی تاديه کوئ. دا ستاسو د جدي-لومړيتوبونو مصارف دي او ډېری وخت هغه ثابت مصارف په کې شاملېږي چې په مصارفو کې تغییر او بدلون نه رامنځ ته کوي او کولی شي هر میاشت تغیر وکړي. آیا داسې کوم مهم څیز شته چې د هغې لپاره پیسې سیموئ او باید دلته یې درج کړئ؟

کوم ډول مصارف لومړی تادیه کوم؟ هغه هدف یا موخه څه ده چې زه باید ورته سپما وکړم؟

خپل مصارفو ته یو ځل بیا نظر واچوئ. آیا کوم ډول متغیر مصارف شتون لري؟ دا مصارف کېدی شي مهم وي خو ستاسو د اساسي اړتياوو په اندازه نه. آیا کولی شئ خپلو هغو موخو یا اهدافو ته نورې موخې یا اهداف هم اضافه کړئ د کومو لپاره چې سپما کوئ؟

زما متغیر مصارف کوم دي؟ آیا کولی شم خپلې سپما ته نور څه هم اضافه کړم؟

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

په پای کې خپلو هغو مصارفو ته نظر وکړئ چې کولی شئ په تعلیق کې یې واچوئ او یا هم د هغې لپاره کوم بل بدیل پیدا کولی شئ. یاد موارد کوم لومړیتوب نه دی.

زما د تیني کچي لومړیتوب مصارف کوم دي؟

سپما

سپما د یوې قوي مالي طرحې په جوړولو کې مهمه برخه ده، په ځانګړي ډول د بیرنيو حالاتو یا غیر مترقبه مصارفو لپاره سپما. د خپلو هغو موخو لپاره لاندې خالي ځای ډک کړئ، د کومو لپاره چې تاسو سپما کوئ. د مثال په ډول، عاجل فنډ کله چې د موټر، تلفون، کورنیو مصارفو، روغتیايي مصارفو او کور اخیستو لپاره پیسې سپموئ. د دغه لارښود یا کارخانګی د کتاب په پای کې د موخو د انتخابولو لپاره ګڼ شمېر پانې موجودې دي.

زما د پیسو له سپمولو
موخي

د څه لپاره سپما کوئ؟ څومره پیسو ته تر څه وخته اړتیا لرئ؟

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

که چېرې د خپل ټولو مصارفو د تادبې لپاره پېسې نه لری، نو له کومو لارو کولی شي خپل عواید لور او یا هم خپل مصارف ټیټ کړي؟

څنگه کولی شم خپل عواید ډېر یا مصارف کم کړم؟ آیا پدې برخه کې داسې منبع شته چې راسره مرسته وکړي؟

یادونه

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

د امریکا په متحده ایالاتو کې بانکدراي

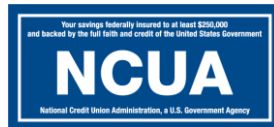
بانکونه او د جوړو یا اعتباراتو اتحادیې مالي بنسټونه دي. دغه دواړه خپل محصولات او خدمات لري چې کولی شي تاسو سره د خپلو پیسو په مدیریت کې مرسته وکړي. د امریکا متحده ایالات د مالي بنسټونو لپاره جدي مقررات وضع کړي چې په اساس یې د [مشتریانو](#) (ستاسو) مصونیت یا خونديتوب رامنځ ته کېږي. ډېری مالي بنسټونو د بیمې تر خدماتو لاندې ستاسو د پیسو ساتلو لپاره خوندي ځایونه دي.

[بانکونه](#) د فدرال ادارې د اماناتو د بیمې د همکارو (FDIC) لخوا د بیمې تر خدماتو لاندې نیول دي.

لاندې سمبول یا نښه وگورئ:

[د اعتباراتو یا اماناتو اتحادیې](#) د کرېډیټ یا اعتبار د ملي اتحادیې (NCUA) لخوا مدیریت کېږي.

لاندې سمبول یا نښه وگورئ:

هغه لاملونه څه دي چې له وجې یې خپلې پیسې بانکونو ته سپارئ؟

- زما پیسې له ورکېدو یا غلا کېدو محفوظې او د بیمې له لارې خوندي دي.
- خپلو پیسو ته لاسرسی لرل آسانه دي.
- د دې مصارف د نورو هغو محصولاتو او خدماتو په پرتله کم دي چې د مالي بنسټونو لخوا تر بیمې لاندې نه وي.
- دا ستاسو سره مرسته کوي چې خپلې پیسې نظارت او مدیریت کړئ.

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

بانکي حسابونه

مالي بنسټونه يا بانکونه مختلف ډول بانکي حسابونه وړاندې کوي. د بانکي حسابونو ترټولو عام ډولونه د سپما حساب او بانکي چکونه دي.

- د **سپما حساب** په واسطه د هغو پيسو ساتنه کوي چې غواړئ د راتلونکي لپاره يې ټولې کړئ، او معمولاً د دغو پيسو **کټه** هم ترلاسه کوي.
- د **بانکي چک حساب** ستاسو د وروځنيو مصارفو لپاره استفاده کيږي.

ټول بانکي حسابونه خپلي **اکونټ نمبر** لري. ستاسو د بانکي حساب شميره ځانگړي وي او د حساب د څښتن په توگه ستاسو تعين کوي.

خپل اکونټ نمبر خوندي وساتئ. تاسو کولی شئ د خپل بانکي حساب ځيني معلومات د معتبرو شرکتونو لکه ستاسو د مستخدم سره شريک کړئ ترڅو وکولی شئ په **مستقيم ډول د خپلو معاش د تاديب** لپاره ضمينه برابره کړئ. دا کار مصون دی ځکه ستاسو مستخدم به ستاسو معلومات ځان سره محرم ساتي. د خپل بانکي حساب په اړه معلومات د هغو کسانو سره مه شريکوي چې نه يې پېژنئ يا باور ورباندې نه لري. که چېرې په دې آند وي چې بانکي معلومات مو د يوه بې اعتبار شخص سره دي، نو په بېرته خپل بانک يا مالي بنسټ سره په اړيکه کې شئ.

ټولې مالي بنسټونه يا بانکونه خپله ځانگړې شمېره لري چې د **تشخيصيه شمېرې** په نامه يادېږي. دغه تشخيصيه شمېره شخصي نه ده. مالي بنسټونه خپله تشخيصيه شمېره د خلکو سره شريکوي.

کله چې تاسو يو بانکي حساب پرانيږئ، نو د دې سره سم به تاسو **ډبټ کارت** ترلاسه کړئ ترڅو خپلو پيسو ته لاسرسی ولرئ او پېر ورباندې وکړئ. ډبټ کار د **کريډيټ کارت** په شان نه دی.

ډبټ کارت داسې شکل لري:

د کارت شا

د کارت مخ

که چېرې تاسو د بانکي چک اکونټ پرانيږئ، نو پدې صورت کې کېدی شي بانک تاسو ته ځيني چکونه درکړي چې شکل به يې په لاندې ډول وي:

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

نوم او آدرس

د ... په غوښتنه تادیه وکړئ

123

YOUR NAME
1234 Main Street
Anywhere, OH 00000

DATE _____

PAY TO THE ORDER OF _____ \$ _____

_____ DOLLARS

:044072324   :000123456789   :123

تشخیصیه نمبر   اکونټ نمبر   د چک نمبر

تاسو کولی شئ له بانکي چک نه په استفادې سره پېر وکړئ یا خلکو ته پیسې تادیه کړئ. د بانکي چک ډکول خان سره تمرین کړئ. چې دې ته "د بانکي چک لیکل" هم وايي.

Your name _____ 123

Your address _____

DATE _____

PAY TO THE ORDER OF _____ \$ _____

_____ DOLLARS

:044072324   :000123456789   :123

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

د بانکي حساب معاملات

کله چې تاسو په خپل بانکي حساب کې پیسې اچوئ، نو دې ته **deposit (+)** وايي. ستاسو لخوا ټولې اچول شوي پیسې به سمدلاسه د لاسرسي وړ نه وي. د هغې طي مراحل کول ښايي د بانک لپاره څو ورځې وخت ونيسي ترڅو ستاسو د پياوړتیا پروسېس کړي.

ځینې هغه طریقي چې په واسطه یې کولی شئ خپل بانکي حساب ته پیسې واچوئ:

- په خپل صورت حساب کې بانکي حساب ته د پیسو اچولو پانه ډکه کړئ.
- په خپل صورت حساب کې د **ټیلر یا نماینده** سره له خپل ډبټ کارت څخه استفاده وکړئ.
- له **اتومات ټیلر ماشین (ATM)** ماشین څخه د استفادې په برخه کې له خپل ډبټ کار څخه استفاده وکړئ.
- خپل مستخدم ته اجازه ورکړئ چې ستاسو تادیات چې د مسقیمې تادیې په نامه یادېږي، ستاسو په حساب کې اضافه کړي.
- که چېرې تاسو په خپل تلفون کې د بانکولې سیستم لری، نو د خپل بانکي چک د مخې او شا عکس واخلي.

له خپل بانکي حساب څخه د **پیسو ایستلو یا withdrawal (-)** په نامه یادېږي. ډاډ تر لاسه کړئ چې له خپل بانکي حساب څخه د پیسو ایستلو پرمهال په خپل حساب کې پیسې ولری. که چېرې تاسو په خپل حساب کې په کافي اندازه پیسې نه لری، نو معامله مه بشپړوئ.

له خپل بانکي حساب څخه د پیسو ایستلو څو طریقي:

- په خپل صورت حساب کې د پیسو د ایستلو پانه ډکه کړئ.
- په خپل صورت حساب کې د ټیلر یا نماینده سره له خپل ډبټ کارت څخه استفاده وکړئ.
- په خپل صورت حساب کې له **ATM** ماشین څخه د استفادې په صورت کې له خپل ډبټ کارت څخه کار واخلي.
- په پلورنځیو کې د پېر پرمهال له خپل ډبټ کارت یا **ATM** څخه استفاده وکړئ.
- یو بانکي چک ولیکئ.
- په خپل کمپیوټر یا موبایل تلفون کې چې د **آنلاین بانکولې** اپلیکشن په کې نصب وي، خپل بېلونه په آنلاین ډول په **موبایل ایپ**

فیسونه او نور مصارف

مالي بنسټونه د خدماتو یا محصولاتو د چمتو کولو په بدله کې کولی شي یوه اندازه فیس واخلي. لاندې ځینې عمومي مصارف او له هغې څخه د ځان ساتلو یا د هغې د کمولو طریقي دي:

- **اووردرافټ یا تر اندازه د زیاتو پیسو ایستل** هغه څه ته وايي کله چې تاسو د یوې معاملي د ترسره کولو لپاره په خپل حساب کې کافي پیسې و نه لری، خو ستاسو مالي بنسټ یا اړونده بانک د فیس په اخیستو سره ستاسو لپاه دغه معامله ترسره کوي.
- د بانکي چک د غوښتنې فیس هغه فیس ته ویل کېږي چې ستاسو بانک یې له تاسو څخه د یاد سهولت د چمتو کولو په بدله کې غواړي.
- د میاشتنې مراقبت فیس د بانکي حساب د پرانیستو سره سم په تاسو پسې چارجېږي. ځینې داسې بانکي حسابونه شته چې د حداقل مقدار **پیسو یا بیلانس** په درلودلو سره میاشتنې مصارف او فیسونه نه لري.
- **په بانکي حساب کې د حداقل جبري پیسو مقدار** هغو پیسو ته ویل کېږي چې تاسو یې باید په خپل حساب کې ولری ترڅو له فیسونو مخنیوی وشي. که چېرې ستاسو په حساب کې له دغه ټاکلي مقدار څخه کمی پیسې موجودې وي، نو په تاسو باندې به یوه اندازه فیس راشي. تاسو کولی شئ له دغو فیسونو څخه په مستقیم ډول خپل د بانکي چک حساب ته د پیسو اچولو یا خپل په حساب کې د حکومتي امتیازاتو د تنظیمولو او یا هم د یوه بې "فیس" بانکي حساب د پرانیستو له لارې مخنیوی وکړئ.
- د **ATM** ماشین مصارف په تاسو باندې هغه وخت راځي کله چې تاسو له یاد ماشین څخه استفاده کوئ خو د خپل اړونده بانک یا مالي بنسټ لخوا د پیسو د ایستلو یا خپل صورت حساب د کتلو اجازه و نه لری.
- د **پیسو غوښتنل یا مني آرډرز** د پیسو د ورکړې یو ډول دی چې معمولاً د هغو اشخاصو لخوا استفاده کېږي چې د بانکي چک حساب ته لاسرسي نه لري. د پیسو غوښتنه یا مني آرډرز هغه پېر ته ویل کېږي چې په وړیا ډول ستاسو د مالي بنسټ یا بانک لخوا کېږي.

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

- د پیسو د انتقال فیس هغه مصارفو ته ویل کېږي چې په نړیواله کچه د پیسو د انتقال په موخه د نړیوالو مالي بنسټونو لخوا اخیستل کېږي. کله چې د ځان لپاره مالي بنسټ یا بانک انتخابوئ، نو دا مهمه ده چې د هغې فیسونه د نورو هغو سره مقایسه کړئ، ځکه دغه فیسونه کېدای شي د پوره تفاوت ولري.
- د بېرته مسترېدو چک هغه چک ته ویل کېږي چې په بانکي چک باندې د مندرجه مبلغ د پوره کولو په موخه په حساب کې د پیسو د نه شتون له امله د طی مراحل کولو وړ نه وي.
- نور فیسونه

ځان لپاره یو مناسب مالي بنسټ یا بانک غوره کړئ.

کڼ شمالي مالي بنسټونه یا بانکونه شتون لري چې کولی شي ځان لپاره یو غوره کړئ. د پیل لپاره ځینې نظریات چې باید په پام کې ونیول شي:

- له خپل د اعتماد وړ ملګري یا د کورنۍ له غړي څخه پوښتنه وکړئ چې له کوم بانک څخه استاده کوي او لامل یې څه دی.
- د خپلې سیمې بانک ته چې د **ځانګو** په نوم یادېږي مراجعه وکړئ.
- پدې اړه د خلکو نظریات واخلي.

د خپلې خوښې وړ مالي بنسټ یا بانک ته مراجعه وکړئ.

کله چې له مالي بنسټ یا بانک څخه لیدنه کوئ، دا مهمه ده چې ځان سره یاداشت ولری چې څه باید ووايي او د څه شي غوښتنه باید وکړئ. په راتلونکې پاڼه کې یو څو ساده پوښتنې ترتیب شوي دي.

که چېرې تاسو د بانکي حساب د پرانیستو لپاره چمتو یاست، نو تاسو باید اړونده مالي بنسټ یا بانک ته د ځان په اړه معلومات ورکړئ ترڅو هغو وکولی شي ستاسو غوښتنلیک طی مراحل کړي. لاندې د ځینو هغو معلوماتو په اړه مثالونه موجود دي چې کېدای شي له تاسو څخه وغوښتل شي. د خپل مالي بنسټ یا بانک سره په مشورې ځان ډاډه کړئ چې ټول د اړتیا وړ معلومات لری.

- ستاسو نوم
- د زېږون نېټه
- آدرس
- د اړیکو معلومات
- د ټولنیز امنیت شمېره (SSN) یا د مالیاتو د تشخیص شمېره (ITIN)
- د شخصي هویت اړونده معلومات – پوښتنه وکړئ چې د کوم ډول شخصي معلوماتو چمتو کولو ته اړتیا لری، ځکه ټول مالي بنسټونه یا بانکونه یو ډول معلومات نه غواړي.
- د آدرس پېژندنه - هغه آدرس چې تاسو دمګړی په کې استوګنه کوئ یا ستاسو د هغه استوګنځي آدرس د اوسنۍ اجاره دارۍ کاپي چې دمګړی په کې استوګنه کوئ.
- هغه پیسې چې په لومړي ځل ستاسو په نوي پرانیستل شوي بانکي حساب کې باید واچول شي

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

خوابونه	د مالي بنسټ يا بانک د انتخابولو پرمهال پوښتني
	آيا ماسره په محترمانه ډول او درناوي سره چلند کېږي؟
	آيا مالي بنسټونه يا بانکونه د هغو کسانو د اړتياوو په اړه معلومات لري چې په وروستيو کې نوي د امريکا متحده ايالاتو ته راغلي دي؟
	آيا زده هغه اسناد لرم چې د بانکي حساب پرانيستو لپاره اړين دي؟ که چېرې دغه معلومات و نه لرم، له کومه ځايه کولی شم د يادو اسنادو د چمتو کولو په برخه کې مرسته ترلاسه کړم؟
	آيا کولی شم پخپله ژبه يا نورو هغو طريقو سره چې زما لپاره د لاسرسي وړ دي، معلومات ترلاسه کړم؟
	آيا کولی شم د خپل بانکي حساب په اړه معلوماتو ته لاسرسی ولرم؟ کله او څه وخت به زه يادو معلوماتو ته اړتيا لرم؟
	آيا مالي بنسټونه د FDIC (بانکونو) يا NCUA (د اعتباراتو د اتحاديې) لخوا د بيمې تر خدماتو لاندې دي؟
	د هغه بانکي حساب فيسونه چې زه غواړم پرا بې نيزم، څومره دي؟
	آيا د بانکونو نمايندگي زما د استوگنې، کار او ښوونځي ته نيزدې دي؟
	آيا مالي بنسټونه زما لپاره په مناسبو وختونو کې برانيستي وي؟
	آيا زه به په خپل بانکي حساب کې سود يا گټه ترلاسه کړم؟ د سود مقدار څومره دی؟
	آيا مالي بنسټونه يا بانکونه د اعتبار جوړولو محصولات لري؟ يا آيا هغوی وړيا د اعتبار امتيازات ورکوي؟

هغه معاملات چي په نغدو پيسو نه کيږي

بي نغديني معاملات فزيکي پيسو (ډالرو) ته اړتيا نه لري. دا هغه ډول مالي معاملات دي چي تادييات يي د کرډېټ کارت، ډېبېټ کارت، د مېايل اپلېکشن، الېکټرونيکي ډول د پيسو د انتقال، بانک، ډيجيټلي والتونو له لاري ترسره کيږي. د دا ډول معاملاتو له لاري کولي شي له نغدو پيسو، چک، يا د تادياتو له نورو فزيکي ډولونو پرته تاديه وکړي. دا ډول تادييات له خپل تلفون يا کمپيوټر نه په استفادي سره په الېکټرونيکي ډول ترسره کيږي. د تادياتو دا ډول په امريکا کي ډېر عام دي.

د بي نغديني معاملاتو بېلگي په لاندې ډول دي:

- مخامخ تاديه (چي د يو نه بل ته يا P2P په نامه هم يادېږي)، د تادياتو هغه ډول ته ويل کيږي چي په واسطه يي کولي شي له يوه بانکي حساب يا کرډېټ کارت څخه پيسې بل شخص ته واستوي. مخکي له دي چي دا ډول تادييات ترسره کړي، بايد د هغه د تلفون يا ايمېل آدرس نه په استفادي سره د هغه شخص تائيد وکړي چي غواړي پيسې ورکړي. هېڅکله دا ډول معامله مه ترسره کوئ، مگر په هغه صورت کي چي مقابل لوري وپېژنئ. د P2P يا مخامخ اپلېکشنونو په عمومي ډولونو کي Zelle، Venmo، CashApp، PayPal او Google Pay شاملېږي.
- له شخص نه تجارت ته يا پرسن تو بزنس تادييات تاسو ته دا فرصت چمتو کوي چي له يوه شرکت څخه په حضور ي او آنلاين ډول توکي او خدمات وپېړئ. د تادياتو ځيني عامي طريقي د کرډېټ کارت يا ډېبېټ کارت، د مېايل اپلېکشن له لاري تادييات لکه د Apple Pay يا Google Pay له لاري تادييات ترسره کول دي.
- له تجارت نه شخص ته تادييات (چي د B2P په نامه هم يادېږي) — د تادياتو دغه ډول تاسو ته دا فرصت چمتو کوي چي شخص ته د شرکت يا حکومتي اداري لخوا تاديه وکړي. د مثال په ډول مستخدم يا کار گومارونکي د مستقيم تاديي له لاري خپل کارکوونکي ته معاش ورکوي، يا د مالي بنسټونو ترمنځ د امتيازاتو لپاره د الېکټرونيکي تاديي (EBT) يا اتوميټيډ کليرنگ هاؤس (ACH) له لاري د دولتي امتيازاتو لپاره تاديه کول.

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

د کرېډېټ يا اعتبار په اړه درک

کرېډېټ يا اعتبار څه ته وايي؟

کرېډېټ هغې وړتيا ته ويل کېږي چې د پېر ترسره کولو يا د **بور** د بېرته اداکولو په اړه د تعهد ورکولو په صورت کې د پيسو د قرضولو لپاره استفاده کېږي. کرېډېټ د **ډېبېټ په شان نه دی**.

د باور يا اعتماد په اساس د پيسو له ورکړې مخکې د يو څه د ترلاسه کولو توان يا وړتيا ته ډېبېټ ويل کېږي. چې همدې ته **اعتبار** ويل کېږي. يوه طريقه چې يوه شى څوک کېدې شي تاسو لپاره پور کړې پيسې بېرته تاديه کړي، د اعتبار د راپور لوستل او د کرېډېټونو ترلاسه کولو دي.

په خپلو اعتباري فعاليتونو، اعتباري رپوټونو او اعتباري نمراتو باندې پوهېدل کولى شي تاسو سره د يوه مثبت اعتبار د جوړولو په اړه د پرېکړو په ترسره کولو کې مرسته وکړي.

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

د کړېدېت يا اعتبار اړونده فعاليت

د اعتبار لوړولو فعاليت هغه معلومات دي چې د اعتبار چمتو کونې د شرکتونو لخوا راټولېږي او ستاسو د بېلونو د تاديې او د بېبېت د مديريت د څرنګوالي په اړه معلومات درکوي. د امريکا په متحده ايالاتو کې ګڼ شمېر شرکتونه دا ډول معلومات راټولوي مګر درې لوی شرکتونه چې د خپلو مشريانو د اعتبار په اړه رپورټونه چمتو کوي، په لاندې ډول دي:

د کړېدېت په اړه راپور

د اعتبار راپور يا Credit Report د هغو اعتبار اړونده فعاليتونه خلاصه ده چې په راټول شوي او په اړه يې راپور ورکړل شوی دی. له دغو درې وارو شرکتونو څخه هر يو يې د خپل راپور خلاصه جوړوي. تاسو او معتبر شرکتونه کولی شئ د خپل اعتبار په اړه د راپور غوښتنه وکړئ.

د کړېدېت نمرې يا امتيازات

د اعتبار نمرې يا کړېدېت سکور يوه داسې رياضيکي فورموله ده چې ياد درې واره شرکتونه ترې استفاده کوي. ستاسو د اعتباراتو په راپور کې مندرجه معلومات ارزول شوي دي او پايله يې يو 3-رقمیزه عدد دی چې معمولاً د 300 او 850 تر منځ وي.

د خپلو اعتباراتو په اړه د چمتو شوي راپور کتنه

څوک کولی شي ستاسو د اعتباراتو په اړه چمتو شوی راپور وګوري؟

هر سړی نه شي کولی ستاسو د اعتباراتو په اړه چمتو شوی راپور وګوري. يوازي هغه سوداګريز شرکتونه کولی شي ستاسو د اجازې په صورت کې ستاسو د اعتباري راپور غوښتنه وکړي چې د ځانګړيو او قانوني موخو لپاره يې استفاده کوي. چې دې ته په بانکي قاموس کې "اجازوي موخه" ويل کېږي.

لاندې ځينې هغه مثالونه چمتو شوي دي چې په اساس يې کولی شئ مشخصه کړئ چې کوم کسان کولی شي ستاسو څخه ستاسو د اعتباراتو په اړه د چمتو شوي راپور غوښتنه وکړي.

- **قرضه ورکونکي** مراجع، مالي بنسټونه، او د اعتباراتو مراجع
- اپارتمان، د کور مالک، د کرایې تعینولو شرکتونه
- د ښاري خدماتو او تلفوني اړیکو په شان خدمات
- هغه مستخدم چې ستاسو په دنده پورې تړاو لري
- بازار موندنه او د اعتبار او بیمه يې خدماتو د عرضې کولو شرکتونه
- تاسو!

"ځان وپستل": تاسو کولی شئ 8688-567-888 شمېرې ته د زنگ و هلو له لارې غوښتنه وکړئ چې نوم او آدرس مو له مخکې چمتو شوي لېست څخه حذف شي.

او يا هم دا کار په آنلاین ډول په www.optoutprescreen.com کې ترسره کړئ

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

یادونی:

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

یوازینی مرجع چې د فدرال د قانون په اساس تاسو ته د خپلو اعتباراتو د راپور وړیا کاپي چمتو کولی شي، www.AnnualCreditReport.com ده. زموږ وېب پاڼه په لاندې ډول ده:

که چېرې د ټولنیز امنیت شمېره (SSN) لرئ، کولی شئ د www.AnnualCreditReport.com له لارې په آنلاین ډول له درې وړو یادو شرکتونو څخه د خپلو اعتباراتو د راپور غوښتنه وکړئ.

که چېرې تاسو د مالیاتو د تشخیص شمېره (ITIN) لرئ، نو باید د خپلو اعتباراتو د راپور د وړیا کاپي تر لاسه کولو لپاره یو له دريو هغو شرکتونو تو خپله کتبي غوښتنه وړاندې کړئ چې د اشخاصو د اعتباراتو په اړه د راپور ورکونې مسؤلیت لري. هغه فورمه چې په واسطه یې کولی شي د خپلو اعتباراتو د راپور غوښتنه وکړئ، د دغه لارښود په پای کې چمتو شوي ده.

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

د خپلو اعتباراتو په اړه د راپور لوستل

ستاسو د اعتباراتو په راپور کې څه لیکلي دي؟

- شخصي معلومات – نوم، آدرس، د تلفون شمېره، د ټولنيز امنيت شمېره، د زېږون نېټه، مستخدم
- بانکي حسابونه
  - غیر منطقی – ستاسو د اعتباراتو د راپور په اړه منفي معلومات
  - د قناعت وړ – ستاسو د اعتباراتو د راپور په اړه مثبت معلومات
- په بانکي سیستم کې پر شکسته کېدل – هغه قانوني اقدام چې له مخې یې یو شخص یا شرکت نه شي کولی د بېبټونه بیا تادیه کړي
- **پوښتنې** (“پولز یا ویستنې”)
  - سطحی پوښتنې – کله چې ستاسو لخوا د اعتباراتو د راپور غوښتنه کېږي، نو یو شرکت چې په تاسو پورې تړاو لري ستاسو د حساب، دندې ته د غوښتنې پرمهال د مستخدم یا د بازار موندې په برخه کې د نظارت کونکو شرکتونو بیاکتنه کوي. دا کار به د اعتباراتو په برخه کې ستاسو په نمره باندې اغېز و نه کړي.
  - جدې پوښتنې – کله چې د اعتباراتو راپور ته د یوه کرېډېټ اېلېکشن په حیث غوښتنه کېږي. دا به د اعتباراتو په برخه کې ستاسو په نمره باندې اغېز ولري. که چېرې تاسو د پوښتنو په اړه اعتراض لرئ، نو د هغه شرکت سره په اړیکه کې شئ چې ستاسو د اعتباراتو په راپور کې له مندرجه معلوماتو نه په استفادې سره یې ستاسو د کرېډېټ کتنه ترسره کړې ده.

ستاسو د کرېډېټ یا اعتباراتو په راپور کې کوم شی کم دی؟

- ستاسو د عمر، نژاد، جنسیت، کډوالی یا مدني حالت په اړه ځانگړي معلومات
- د بانکي حساب (د چک او سپما) په اړه معلومات
- عايد
- د کرایې*، بناري خدماتو، تلفون، کېبل او داسې نورو مصارفو د تادیاتو په اړه مثبت معلومات. دغه معلومات یوازې په هغه صورت کې ستاسو د کرېډېټ یا اعتباراتو په راپور کې ښکاري چې په اړه یې وروسته راپور ورکړل شوی وي.
- *ځینې د ځمکې مالکین کولی شي ستاسو د کرېډېټ یا اعتبار د ډېرولو په موخه ستاسو د کرایې د په وخت تادیې په اړه راپور ورکړي
- تادیه شوی طبي ډېبېټ – د نه تادیه شویو طبي ډېبټونو په اړه د 12 میاشتو لپاره راپور ور نه کړل شي
- تر \$500 کم نه تادیه شوی طبي ډېبېټ

زما د مالي بنستونو لار بنود کتاب

File Number: 1234567890

Date: 9/1/2023

PERSONAL INFORMATION

Length of credit history: 7 years, 9 months

Name: Cathy Consumer, Cathy Lynn Consumer, CL Consumer, Kathy Consumer

Date of Birth: 8/2/1989

Social security number: XXX-XX-1234

Current Address:

123 West Main Street, Anywhere, WA Date reported: 1/1/2020

Other Address:

123 W Main St., Anywhere, WA Date reported: 3/4/2018

Phone Number: (425) 123-4567 (206) 123-4567 (123) 456-7890

Employer: ABC Transportation

ADVERSE ACCOUNTS

Main Street Bank *****328473897

PO Box XX Bellevue, WA

(888) 999-9999

Date opened 1/2020

Account type: Revolving

Balance \$890

Pay status: Charge off by account provider

Responsibility: Joint Account

Loan Type: Credit Card

Date Updated: 8/2023

Estimated month and year this item will be removed 4/2030

Payment history

	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
2023	ok	ok	ok	30	60	90	x	c/o				
2022	ok	ok	30	ok	ok	ok	ok	ok	30	ok	ok	ok
2021	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	30

XYX Collection *****327

PO Box YY Everett, WA

(888) 888-8888

Date opened 6/2017

Account type: Open Account

Balance \$204

Pay status: Placed for Collection

Original Creditor: Comcast Cable

Responsibility: Individual Account

Loan Type: Collection Agency/Attorney

Date Updated: 11/2022

Estimated month and year this item will be removed 12/2028

Payment history

	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
2023	x	x	x	x	x	x	x	x				
2022	60	90	120	col	x	x	x	x	x	x	x	x
2021	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	30

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

SATISFACTORY ACCOUNTS

Auto Financing Company ***9234

PO Box AA Somerset, WA
(888) 000-0000

Monthly payment \$387

Responsibility: Joint Account

Loan Type: Automobile

Pay Status: Current, Paid or Paying as Agreed

Date Opened: 5/12/2020

Account Type: Installment

Terms: \$387 per month for 38 months

Balance: \$5,710

	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
2023	\$5710	\$5323	\$4936	\$4549	\$4162	\$3775	\$3388	\$3001				
Paid	\$387	\$387	\$387	\$387	\$387	\$387	\$387	\$387				
Rating	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok				
2022												
Balance	\$9920	\$9560	\$9210	\$8860	\$8510	\$8160	\$7810	\$7460	\$7110	\$6760	\$6410	\$6060
Paid	\$387	\$387	\$387	\$387	\$387	\$387	\$387	\$387	\$387	\$387	\$387	\$387
Rating	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok

US Credit Union ***4023482

PO Box 000 Seattle, WA (888) 777-7777

Date opened 11/2015

Account type: Revolving

Current Balance \$5,109

Last payment made 3/2022

Pay status: Paid or Paying as Agreed

Responsibility: Individual Account

Loan Type: Credit Card

Date Updated: 1/12/2023

High Balance: \$5,109

Credit Limit: \$5,000

Payment history

	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
2023	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok				
2022	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok
2021	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok	ok

INQUIRIES

Regular Inquiries (Hard Inquiries)

Inquiries that may impact your credit score. These are inquiries made by companies with whom you have applied for a loan or credit. These inquiries will remain on your credit file for up to 2 years.

Account Review Inquiries and Promotional Inquiries (Soft Inquiries)

Inquiries that do not impact your credit score. These are inquiries from companies making promotional offers of credit, periodic account reviews by an existing creditor or your own requests to check your credit file. They may remain on your file for up to 2 years.

Contact the credit reporting company - to report an error or for general information. You will be asked to reference your report number.

By phone   By mail   Online

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

د کرېډېټ په نمراتو باندې پوهېدل

د کرېډېټ نمرات یو 3 رقمیزه عدد دی چې ستاسو د اعتباراتو په راپورونو کې له مندرجه معلوماتو نه په استفادې سره محاسبه شوی دی. د کرېډېټ یا اعتبار نمرې د هغو تادیاتو په اړه وړاندوینه کوي چې کېدای شي تاسو یې د توکو او خدماتو د پېر یا هم د قرضې د بېرته ورکړې په موخه تادیه کړئ.

د یوه په اندازه د کرېډېټ یا اعتبار نمره شتون نه لري. تاسو کولی شئ تر 100 ډېرې مختلفې نمرې واخلئ، دا ځکه چې ګڼ شمېر شرکتونه په مختلفو فورمولونو سره د کرېډېټ د نمراتو محاسبه کوي. ډېری د کرېډېټ نمرې له 300 – 850 پورې دي. هرڅومره چې نمره لوړه وي، په هماغه اندازه ستاسو لپاره بهتره ده.

د کرېډېټ دوی ترتولو لورې نمرې **FICO®** او **Vantage®** دي. هغوی د نمراتو په ورکولو کې له مختلفو مېتودونو څخه استفاده کوي.

ځینې عام فکتورونه چې د **FICO®** او **Vantage®** دواړو په نمراتو اغېز لري، په لاندې ډول دي:

□ په وخت سره د تادیاتو ترسره کول

خپلې **قرضې**، کرېډېټ کارتونه، د ښاري خدماتو بېلونه، کرایه او داسې نور په وخت سره ادا کړئ. که چېرې تاسو د یادو مصارفو په تادیه کې ستونزه لرئ، نو د قرض ورکونکې مرجع یا شرکت سره په اړیکه کې شئ او هغوی ته پدې اړه خبر ورکړئ. ځینې وخت د تادیاتو تنظیم کېدای شي مرستندویه واقع شي. ځان ته نیژدې د هغو بنسټونو سره په اړیکه کې شئ چې، کولی شي تاسو سره په مالي همکاريو کې مرسته وکړي.

□ د کارول شوي کرېډېټ مقدار ټیټ وساتئ.

دې ته همدرانګه له کرېډېټ څخه استفاده هم وایي. هڅه وکړئ چې په خپلو **کرېډېټ کارتونو کې د ټاکلي مقدار 30% وساتئ**. د مثال په ډول، که چېرې تاسو د \$500 په ارزښت کرېډېټ کارت لرئ، هڅه وکړئ چې بیلانس یا موازنه مو تر \$150 ټیټه وساتئ:

500 \$

x .30

---

150 \$

تاسو اړتیا نه لرئ چې د کرېډېټ یا اعتبار د جوړولو په موخه په خپل کرېډېټ کې بیلانس وساتئ. په حقیقت کې دا یو غوره کار دی چې خپل کرېډېټ کارت هره میاشت \$0 کړئ، ترڅو په **ډیبېټ باندې له سود** څخه مخنیوی وشي او خپل ډیبېټ تنظیم کړئ.

□ همېشه په خپل حساب کې ګڼ شمېر کرېډېټونه ولرئ

- د کرېډېټ یا اعتبار دوه مهم ډوله موجود دي چې عبارت دي له: “installment” او “revolving” څخه.
- **Installment** د ځانګړي مقدار یو ډول قرضه ده چې په ځانګړي موده کې هره میاشت بېرته تادیه کېږي. د installment قرضې غوره مثالونه عبارت دي له هغې قرضې څخه چې د موټر، کور (**مارګیج**)، او ښوونځي لپاره اخیستل کېږي.
  - **Revolving** قرضه یو ډول د متحول مبلغ لرونکې قرضه ده چې په واسطه یې تاسو کولی شئ د خپلو اړتیاوو د پوره کولو لپاره له بانکې پیسې قرض کړئ. کرېډېټ کارتونه او شخصي قرضې د revolving قرضې لپاره ښه مثالونه کېدای شي.

□ یوازې هغه کرېډېټ حساب پرانیزئ چې اړتیا ورته لرئ

یوازې د هغه کرېډېټ لپاره غوښتنه وکړئ چې اړتیا ورته لرئ. د کرېډېټ یا اعتباري نمراتو ورکولو فورموله کرېډېټ ته ستاسو د اړتیاوو د سپګنال په حیث ستاسو د ورسټیو کرېډېټ فعالیتونه په پام کې نیسي. که چېرې تاسو په لنډه موده کې ګڼ شمېر کرېډېټونو یا اعتباراتو ته غوښتنه کوئ، نو کېدای شي په دغه صورت کې قرض ورکونکي مرجع ته دا ښکاره شي چې ستاسو مالي وضعیت یا صورت حساب په منفي ډول تغیر کړی.

زما د مالي بنستونو لارښود کتاب

د روڼتيا يا شفافيت لپاره هڅه وکړئ او پدې برخه کې صادق و اوسئ
دا خپل عادت وگرځوئ چې خپل د کرډېټ يا اعتبار راپور په کال کې حداقل يو ځل وگورئ او هر ډول اشتباهات اصلاح کړئ.

د کرډېټ يا اعتبار اخيستل يا رامنځ ته کول وخت نيسي
د کرډېټ نمرې په تېره کې ستاسو فعاليتونو ته په کتو سره ورکول کېږي. چې هرڅومره ډېر فعاليت ولرئ، په هماغه اندازه کرډېټ يا اعتبار ته د زيان رسېدو د گواښ په اړه ډېر معلومات موجود وي. که چېرې تاسو د کرډېټ يا اعتبار د نه شتون سره پيل کوئ، نو دا به له 3-6 مياشتو پورې وخت ونيسي چې يوه د کرډېټ يا اعتبار جوړولو نمره واخلي.

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

د غوره کړېدېټ يا اعتبار جوړول يا پايداره ساتل

که چېرې تاسو په دې وروستيو کې د امريکا متحده ايالاتو ته راغلي ياست، نو کېدی شي تراوسه د خپلو اعتباراتو په اړه راپور يا د کړېدېټ نمرات و نه لرئ. که چېرې تاسو کومه د ټولنيز امنيت شمېره و نه لرئ، نو د کړېدېټ يا اعتبار جوړول به ستاسو لپاره ستونزمن وي. ځينې داسې مالي بنسټونه شته چې د بانکي حساب د پرانيستو او له کړېدېټي محصولاتو څخه د استفادې لپاره فردي تشخيصيه مالياتي شمېره (ITINS) قبلوي.

د بانکي بنسټ د انتخابولو لپاره يو ځل بيا خپل نوټ يا ياداشت ته وگورئ. آیا ستاسو مالي بنسټ داسې کوم محصول لري چې وکولی شي تاسو سره د اعتبار په جوړولو کې مرسته وکړي؟

زما د مالي بنسټ يا بانک لخوا عرضه شوي د اعتبار جوړونې محصولات

--

زه کوم ډول بانکي حسابونه لرم چې کولی شي ماسره د کړېدېټ يا اعتبار په جوړولو کې مرسته وکړي؟

--

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

د غوره کړېډېټ يا اعتبار د جوړولو او پايداره ساتلو لپاره زما طرحه يا پلان:

د خپلو نمراتو يوه کاپي ځان سره واخلي

کله چې تاسو له www.AnnualCreditReport.com څخه د خپلو اعتباراتو د راپور غوښتنه کوئ، نو هغوی به کومه نمره ور اضافه نه کړي. مخکې له دې چې پوه شئ آیا ستاسو مالي بنسټ د خپلو خدماتو د يوې برخې په حيث کومه وړيا د کړېډېټ يا اعتبار نمره ورکوي، د خپل مالي بنسټ سره په اړیکه کې شئ.

تاسو کولی شئ د خپل کړېډېټ د نمراتو راپور له گڼ شمېر منابعو څخه ترلاسه کړئ، لکه:

- مالي بنسټونه – په ځينو بانکونو، د کړېډېټ يا اعتباراتو په اتحاديو او د کړېډېټ کارت په شرکتونو کې وړيا خدمات.
- د کړېډېټ يا اعتبار په برخه کې غیر انتفاعي د مشورې ورکونې مراجع – د مالي څارنې، مشورې ورکولو او تعليم په برخه کې وړيا خدمات عرضه کوي
- د کړېډېټ يا اعتبار د ورکړې مراجع – د خپلو نمراتو د اخیستو په بدله کې فیس
- شخصي مالي وېب پاڼې – ستاسو له شخصي معلوماتو نه په استفادې سره کړېډېټ کارت او نور خدمات عرضه کوي چې کېدای شي فیس هم ولري

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

د خپل کرېډېټ يا اعتبار ساتل

د کرېډېټ يا اعتبار کنټرول او **درغلي** کېدې شي د دې لامل شي چې هر سړی خپل د کرېډېټ راپور ته له لاسرسۍ څخه محروم کړي. همدارنگه پدې سره تاسو کولی شئ خپل **شخصي معلومات له غلا کېدو** يا د کارت د ورکېدو په صورت کې له خپلو شخصي معلوماتو څخه د بل چا لخوا د استفاده کېدو مخه ونیسئ.

د درغليو په اړه خبرداری

- اعتبار ورکونکي مراجع باید ستاسو د هويت ساتني په موخه اضافي اقدامات ترسره کړي
- د کرېډېټ يا اعتباراتو په اړه د راپور چمتو کولو شرکتونه باید یو بل ته پدې اړه خبر ورکړي
- ابتدائي (1 کال) يا غځول شوی (2 کاله)

د امنیت کنټرول

- د کرېډېټ يا اعتبار ورکولو په برخه کې راتلونکي شرکتونه ستاسو د کرېډېټ يا اعتبار دوسيې ته له لاسرسۍ څخه محرومي
- د کرېډېټ يا اعتبار ورکونې په درې وارو شرکتونو کې ستاسو د کرېډېټ يا اعتبار په اړه سوابق کنټرول او له کنټرول څخه آزادي
- د کرېډېټ د بېرته خلاصولو لپاره کېدې شي د ټولنيز امنیت شمېرې (PIN) ته اړتیا وي

د کرېډېټ يا اعتبار ورکولو د هر شرکت سره اړیکه ونیسئ ترڅو د درغليو په اړه خبرداری اضافه شي يا ستاسو د کرېډېټ يا اعتبار دوسيې د کنټرول په موخه "freeze" اضافه کړي.

TransUnion	Experian	Equifax
909-8872 (888)	397-3742 (888)	685-1111 (800)
پوسټي بکس: 2000	پوسټي بکس: 9554	پوسټي بکس: 740256
Chester, PA 19016	Allen, TX 75013	Atlanta, GA 30374

د **شخصي هويت غلا** هغه څه ته ویل کېږي کله چې یو شخص ستاسو له اجازې پرته ستاسو شخصي معلومات استفاده کوي يا يې غلا کوي. که چېرې پدې باور یاست چې شخصي معلومات مو غلا شوي، د فدرال ادارې په تجارتي کمیټه کې د www.identitytheft.org له لارې راپور ثبت او پدې اړه د سیمې پولیسو ته خبر ورکړئ.

یادونه

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

د پیسو د سپما په برخه کې موخې یا اهداف

زما د سپما موخې یا اهداف

ولې دغه موخه زما لپاره مهمه ده؟

په وخت سره	اړونده	ترلاسه کېدونکي	د حساب وړ	ځانگړي

- ځانگړي: ستاسو موخې یا اهداف باید روښانه او داسې وي چې غواړئ څه ترلاسه کړئ.
- د محاسبې وړ: تاسو باید وکولی شئ خپلو موخو ته د رسېدو په اړه نظارت او اندازه کړي وکړئ.
- ترلاسه کېدونکي: ستاسو اهداف باید منطقي او ممکن وي.
- اړونده: ستاسو اهداف باید ستاسو د ارزښتونو او لومړیتوبونو سره مناسب وي.
- زماني محدوده: ستاسو اهداف باید په یوه ټاکلې زمان کې د لاسرسې وړ وي.

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

د عوایدو او مصارفو نظارت کوونکي مراجع

مياشتني مصارف (-)

مياشتني عواید (+)

مجموع

مجموعي مقدار

د عوایدو د کمولو په اړه نظریات:

د عوایدو د زیاتولو په اړه نظریات:

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

د پیسو د مدیریت په برخه کې مروج اصطلاحات یا تعریفونه

اساسي یا اوليه اړتياوي – لکه خواره، اوبه، سرپناه، جامې او روغتیاپالنه چې د بشر د نجات او هوساینې لپاره اړین دي.

بودجه – په یوه ځانګړې موده یا زماني محدوده کې د خپلو عوایدو او مصارفو د مدیریت کولو طرحه.

عاجل بودجه – هغه مقدار پیسې چې د غیر مترقبه مصارفو یا غیر مترقبه حوادثو لپاره ساتل کېږي.

مصارف – هغه مقدار پیسې چې تاسو یې د توکو، خدماتو یا بېلونو د تادیه لپاره مصرفوئ.

ثابت مصارف – هغه مصارف چې هره میاشت یو رقم وي، لکه د کور کرایه یا د موټر تادیات.

غیر ثابت مصارف – هغه مصارف چې کېدای شي هر میاشت متفاوت وي او معمولاً د اساسي اړتیاوو د پوره کولو په موخه ستاسو د لورې کچې په لومړیتوبونو کې نه وي.

هدف – هغه څه چې تاسو غواړئ ورته ورسېږئ یا پوره یې کړئ.

د لورې کچې د لومړیتوبونو مصارف – هغه مصارف چې د اساسي اړتیاوو د پوره کولو په موخه د یوه خورا مهم شي لپاره کېږي، لکه د سرپناه، خورو، ترانسپورت، روغتیاپالنه، او ښاري خدماتو د بېلونو تادیه کول.

عایدات – هغه پیسې چې د معاش، پانګونې یا نورو منابعو یې ترلاسه کوئ.

عامه مرستې – ستاسو د اساسي اړتیاوو لکه غذا، سرپناه او جامو چمتو کولو په برخه کې د حکومت لخوا مالي ملاتړ.

سپما – هغه پیسې چې د راتلونکې اړتیاوو یا موخو لپاره ساتل کېږي.

یا منطقي موخې – د اهدافو یا موخو هغه شکل یا طریقه چې تاسو سره د خپلې خوښې وړ څیز په ترلاسه کولو کې مرسته کوي. چې پدې کې 5 لاندې برخې شاملې دي:

- **ځانګړې:** ستاسو موخې یا اهداف باید روښانه او داسې وي چې غواړئ څه ترلاسه کړئ.
- **د محاسبې وړ:** تاسو باید وکولی شئ خپلو موخو ته د رسېدو په اړه نظارت او اندازه ګیري وکړئ.
- **ترلاسه کېدونکي:** ستاسو اهداف باید منطقي او ممکن وي.
- **اړونده:** ستاسو اهداف باید ستاسو د ارزښتونو او لومړیتوبونو سره مناسب وي.
- **زمانې محدوده:** ستاسو اهداف باید په یوه ټاکلې زمان کې د لاسرسي وړ وي.

څارنه یا نظارت – د بودجې په جوړولو کې د مرستې په موخه د عوایدو او مصارفو ارزول او مستند کول.

ارزښتونه – ځان لپاره د یوه مهم او ستونزمن شي په اړه د شخص باور او اعتقاد ته ویل کېږي.

غیر ثابت مصارف – هغه مصارف چې هره میاشت یې مقدار متغیر وي وي، لکه د کور سودا او د ګازو مصرف.

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

بانکي اصطلاحات يا تعريفونه -

اکونټ نمبر – هغه ځانګړې شمېره چې د هر بانکي حساب د درلودونکي لپاره مشخصېږي او د هغه هویت تثبیتوي.

(ACH) – د شبکې په کچه د بانکونو او کرېډېټ د اتحادیو ترمنځ په الیکټرونيکي ډول د پیسو انتقال.

(ATM) یا د پیسو اتومات ماشین – د یاد ماشین مشتریان کولی شي د دغه ماشین له لارې د تجارتي معاملاتو د ترسره کولو په برخه کې د اماناتو په منلو او قرضو په تادیه کولو، د نغدو پیسو په ایستلو، او همدارنګه د بانکي حسابونو ترمنځ د پیسو په انتقال سره خپل بانکي حساب ته لاسرسی ولري.

بیلابنس – د هر ډول تجارتي معاملاتو له بشپړېدو وروسته په بانکي حساب کې پاتې پیسو ته بیلابنس ویل کېږي.

بانک – هغه مالي بنسټ ته ویل کېږي چې د خپلو پېرودونکو لپاره د اماناتو د منلو، قرضې ورکولو په برخه کې او نور ګڼ شمېر نور مالي خدمات عرضه کوي.

ځانګې – هغه بانکي ځانګې چې د بانکونو یا کرېډېټ عرضه کوونکو شرکتونو یوه برخه ګڼل کېږي.

غیر نغدینه تجارتي معاملات – هغه مالي یا تجارتي معامله چې د فزیکي پیسو یا سیکو نه له استفادې پرته ترسره کېږي.

د بانکي چک اکونټ – هغه بانکي حساب چې په واسطه یې کولی شئ له بانکي چک یا ډېبېټ کارت نه په استفادې سره په خپل حساب کې پیسي واچوئ، او پیسي وباسئ. دا ډول بانکي حساب د ورځینو معاملاتو لپاره استفاده کېږي او ګڼ شمېر معاملي لري.

مشترې – هغه شخص چې خپله ځان یا نورو خلکو ته توکي یا خدمات پېري.

کرېډېټ کارت – د تادیاتو د ترسره کولو کارت چې په واسطه یې کولی شئ د کارت له صادرونکي مرجع څخه د توکو او خدماتو د پېر لپاره پیسي قرض کړئ. هغه خریداري چې د کرېډېټ کارت په واسطه ترسره کېږي ډېبېټ رامنځ ته کوي، دا ځکه چې تاسو له بانک څخه پیسي قرض کوئ او دا وعده کوئ چې په ټاکلي موده کې به یې بېرته ورکوئ.

د کرېډېټ اتحاديې – هغه غیر انتفاعي مالي بنسټونه چې د خپلو غړيو لخوا مدیریت کېږي. د کرېډېټ اتحاديې بانکونه ته مساوي خدمات عرضه کوي، خو معمولاً د خپلو مشتریانو لپاره ټیټ فیسونه او غوره ګټه لري.

امانات یا ډیپازيټ – خپل حساب ته د پیسو اچول.

ډېبېټ کارت – هغه د تادیاتو ترسره کولو کارت چې په واسطه یې مشتری کولی شي له خپل د بانکي چک یا سپما حساب څخه په مستقیم ډول نغدي پیسي وباسي یا پېر ورباندې وکړي. ډېبېټ کارت د شکل په اساس کرېډېټ کارت ته ورته دی، خو د ارزښت له مخې دواړه یو شان نه دي.

ډیجیټلي پیسي – هغه الیکټرونيکي خدمات چې ستاسو د بانک او کرېډېټ کارت د معلوماتو ساتنه کوي ترڅو تاسو وکولی شئ د پیسو له فزیکي استفادې پرته تادیات ترسره کړئ.

په مستقیم ډول حساب ته د پیسو اچول – له خپل مستخدم یا کومي حکومتي ادارې څخه په مستقیم ډول خپل د بانکي چک یا سپما حساب ته د پیسو اچولو یوه آسانه او خوندي لار.

فیس – هغه مصارف چې د بانکي بنسټونو لخوا د بانکي حساب د پرانیستو، مراقبت، او نورو تجارتي معاملو او خدماتو د ترسره کولو په بدله کې اخیستل کېږي. د اکونټ تر پرانیستو مخکې دا مهمه ده چې پوه شئ فیس څه ته وايي.

د سپما حساب ګټه یا سود – هغه اضافي پیسي چې د سپما حساب له لارې ترلاسه کېږي او معمولاً د فیصدې (%) په اساس په

اکونټ کې موجوده پیسو ته په کتو سره بنودل کېږي.

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

په حساب کې حداقل لازمي مبلغ – هغه کوچنی مقدار پیسې چې تاسو یې باید په خپل اکونټ کې له فیسونو څخه د مخنیوي به موخه ولرئ.

په مایېل اپ کې د بانکولې اپلیکشن (Mobile App) – هغه سافټوېر چې په ځیرک تلفون، ټېلېټ او نورو تلفونونو کې د استفادې په موخه ډیزاین شوی دی.

مې آرډرز یا د تادیاتو یو منل شوی مېټود چې ډېری وخت د خلکو لخوا خپل د بانکي چک حساب ته له لاسرسۍ پرته استفاده کېږي. د پیسو غوښتنه یا مې آرډرز هغه پېر ته ویل کېږي چې په وریا ډول ستاسو د مالي بنسټ یا بانک لخوا کېږي.

مارټ گېچ – هغه قرضه چې د کور یا واقعي ملکیت د اخیستو لپاره اخیستل کېږي.

آنلاین بانکولې – هغه بانکي خدمات چې په واسطه یې مشتریان کولی شي په آنلاین ډول خپلو بانکي حسابونو ته لاسرسی ولري او تجارتي معلومات ترسره کړي.

اورډرافټ یا تر اندازه د زیاتو پیسو ایستل – کله چې تاسو په خپل بانکي حساب کې د یوې تجارتي معاملې لپاره په کافي اندازه پیسې نه لرئ، خو ستاسو مالي بنسټ یا بانک د یوې اندازې فېس په بدله کې د هغې لپاره تادیه کوي.

د پیسو نړیوال انتقال – له هېواد څخه د باندې بل هېواد کې د شخص یا شرکت بانکي حساب ته د پیسو استول.

نمبر – یوه نه رقمیزه شمېره چې د امریکا په متحده ایالاتو کې د هر مالي بنسټ د هویت د تشخیص په موخه استفاده کېږي.

د سپما حساب – یو ډول بانکي حساب چې په واسطه یې مشتریان کولی شي په خپل بیلانس کې پیسې اضافه کړي او گټه یې پورته کړي. د بانکي حساب له لارې کولی شئ خپل پیسې وساتئ ترڅو په راتلونکې کې ورباندې پېر وکړئ.

– په یوه مالي بنسټ کې هغو کارمندانو ته ویل کېږي چې خپل مشتریانو سره د تجارتي معاملاتو په ترسره کېدو کې مرسته کوي. چې د پېرودونکي د خدماتو په برخه کې د استازي یا نماینده په نامه هم یادېږي.

د پیسو ایستل – له خپل بانکي حساب نه د پیسو ایستل.

د بانک له لارې د پیسو انتقال – له یوه بانکي حساب څخه بل هغې ته په الیکټرونیکي ډول د پیسو انتقال، چې معمولاً په هېواد کې د ننه یا نړیوالو معاملاتو کې استفاده کېږي.

د کړېدېت په اړه اصطلاحات یا تعریفات

– ستاسو د کړېدېت د راپور په اړه منفي مورد لکه د بازار موندنې لپاره ناوخته تادیه کول.

یا له بانکي سیستم څخه محرومېدل – هغه قانوني پروسه چې په واسطه یې شخص یا شرکت کولی شي د خپلو قرضونو د تادې د نه توان په صورت کې په محکمه کې دوسیه پرانیزي.

قرضه اخیستونکي – هغه شخص یا شرکت چې له یوې قرضه ورکوونکي منبع څخه قرضه یا کړېدېت اخلي.

کړېدېت – هغه تړون چې له مخې یې قرضه ورکوونکي مرجع یا بانک د راتلونکو تادیاتو په ځای پیسې، توکي، یا خدمات عرضه کوي چې دا ډول کړېدېت ډېری وخت فیس هم لري.

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

د کړېدېټ يا اعتماد جوړولو فعاليتونه (د کړېدېټ مخينه) – د ځانگړې مودې لپاره د شخص د کړېدېټ اړونده فعاليت په اړه د اسناد ثبتول، لکه کړېدېټ اکونټونه، د تادياتو مخينه، او ډېبېټونه.

– د کړېدېټ يا اعتباراتو حداکثر مقدار چې قرضه ورکونکي مرجع يې قرضه ورکونکي ته د تمديد هيله لري.

– د يوه شخص د کړېدېټ د سابقې يا مخينې په اړه د اسنادو ثبتول، لکه د هغو معلومات ثبتول چې د کړېدېټ بانکي حسابونو، د تادياتو د مخينې، او د پام وړ ډېبېټ په اړه موجود وي.

د کړېدېټ يا اعتبار په اړه راپور چمتو کونکي شرکتونه – هغه بنسټ چې د اشخاصو او شرکتونو په اړه د کړېدېټ معلوماتو د راټولو او ساتلو مسؤليت لري.

د کړېدېټ نمره يا امتياز – يوه 3 رقمي شمېره چې د کړېدېټ لپاره د شخص د وړتياوو او په وخت سره د بېرته تاديه کولو د امکان ښکارندويي کوي.

د کړېدېټ يا اعتبار وړتيا – هغه حالت چې تاسو يوه غوره مالي مخينه ولرئ او د پور يا کړېدېټ اخيستو لپاره د يوه دقيق او باور وړ شخص په حيث په پام کې نيول کېږئ.

درغلي – کله چې تاسو د يو شخص لخوا د خپلې شخصي يا مالي گټې په خاطر په قصدي ډول تېر ايستل کېږئ.

ډېبېټ – هغه مقدار پيسې چې بايد د قرضدار لخوا قرض اخيستونکي مرجع ته تاديه شي.

ډيفالټ – د قرض د بېرته ادا کونې يا د کړېدېټ په برخه کې د ترسره شوي تړون د شرائطو د تطبيق په برخه کې پاتې راتلل.

– هغه شرائط چې د يوه داسې بانکي حساب په اړه توضيحات ورکوي چې په وخت سره تاديه نه کوي.

د FICO نمرات – يو ډول د کړېدېټ نمرې چې (Fair Isaac Corporation (FICE لخوا رامنځ ته شوې او د گڼ شمېر پور ورکونکو مراجعو لخوا د اشخاصو د پيسو ايستلو وړتياوو ته د لاسرسي په موخه استفاده کېږي.

د هويت د معلوماتو غلا – کله چې يو شخص ستاسو له اجازې پرته ستاسو له شخصي معلوماتو استفاده يا نور جرمونه وکړي.

پلټنه ("credit pull") – د کړېدېټ يا اعتباراتو په اړه د چمتو شوي راپور غوښتنه. دوه ډوله پوښتنې يا استعلام موجود دي:

1. جدي پوښتنې – هغه پوښتنې چې د قرض ورکونکي مرجع لخوا کړېدېټ ته ستاسو له غوښتنې وروسته مطرح کېږي. دغه پوښتنې به ستاسو د کړېدېټ نمرې کمې کړي.
2. سطحې پوښتنې – ستاسو د کړېدېټ د دوسې په اړه بياکتې، لکه د پور ورکونکي مرجع لخوا د موجوده اکونټ په اړه بياکتې، د قرض ورکونکو مراجعو لخوا تر قرض اخيستو وړاندې پوښتنې او د کړېدېټ يا اعتباراتو په برخه کې ستاسو د کلني راپور لپاره ستاسو غوښتنې. پدې سره به ستاسو د کړېدېټ په نمراتو کې تغير رامنځ ته نه شي.

د ډېبېټ سود يا گټه – د پيسو د قرض اخيستو لگښت چې معمولاً د قرض کړی شوي مقدار د فيصدي (%) په حيث ښودل کېږي.

قرض ورکونکي مرجع – هغه نهاد چې خپلو مشتريانو ته ته قرضه يا کړېدېټ چمتو کوي، لکه بانک، مالي بنسټ يا شخصي پور ورکونکي.

زما د مالي بنسټونو لارښود کتاب

قرضه – هغه مقدار پیسې چې له یوه بانک یا قرض ورکونکي مرجع څخه د قرض په توګه اخیستل کېږي چې معمولاً د یو مقدار سود یا ګټې سره یو ځای په ټاکلي موده کې بېرته تادیه کېږي.

Phishing: یو ډول آنلاین درغلي چې د ایمېلونو یا لیکلیو پیغامونو نه په استفادې سره له خلکو څخه د شخصي معلوماتو لکه، پسونو، د کرېډېټ کارت د شمېرو، یا ټولنیز امنیت د شمېرو د غلا کولو هڅه کوي.

د قناعت وړ بانکي حساب – ستاسو د کرېډېټ اعتباراتو په راپور کې یو ډول مثبت عمل لکه په وخت سره د پیسو تادیه کول.

درغلي – یوه جعلی طرحه چې په واسطه یې له خلکو څخه د هغوی د شخصي معلوماتو، پیسو، یا نور ارزښت لرونکو توکو د ترلاسه کولو هڅه کېږي.

وینټیج نمري – هغه د کرېډېټ نمري یا امتیازات چې د دريو لویو کرېډېټ ورکونکو شرکتونو (Equifax، Experian او TransUnion) ترمنځ د یوه تړون له مخې رامنځ ته شوي دي. د وینټیج نمري د FICO د نمبرو سره یو شان نه دي.